NN 29/2018 (28.3.2018.), Zakon o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu

HRVATSKI SABOR

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O OBITELJSKOM POLJOPRIVREDNOM GOSPODARSTVU

Proglašavam Zakon o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 16. ožujka 2018.

Klasa: 011-01/18-01/33
Urbroj: 71-06-01/1-18-2
Zagreb, 21. ožujka 2018.

Predsjednica
Republike Hrvatske
Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON

O OBITELJSKOM POLJOPRIVREDNOM GOSPODARSTVU

I. OPĆE ODREDBE

Svrha Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom utvrđuju uvjeti za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede i s njom povezanih dopunskih djelatnosti koje se obavljaju na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (u daljnjem tekstu: OPG) kao organizacijskom obliku, način i uvjeti za upis u Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (u daljnjem tekstu: Upisnik OPG-ova), odgovornost, prava i obveze nositelja OPG-a i članova OPG-a, utvrđuju se nadležna tijela i nadzor u primjeni Zakona.

Primjena Zakona

Članak 2.

Ovaj Zakon primjenjuje se na fizičke osobe koje u organizacijskom obliku OPG-a obavljaju gospodarsku djelatnost poljoprivrede i s njom povezane dopunske djelatnosti na teritoriju Republike Hrvatske.

Strateška važnost

Članak 3.

OPG je strateški važan organizacijski oblik poljoprivrednoga gospodarstva u Republici Hrvatskoj.

Ciljevi

Članak 4.

Ciljevi održivog razvoja OPG-a u Republici Hrvatskoj su ostvarivanje načela opće sigurnosti hrane i očuvanja prirodnih poljoprivrednih resursa uz unaprjeđenje i povećavanje konkurentnosti OPG-a te jačanje društvene, socijalne, gospodarske i ekološke uloge OPG-a.

Pojmovi

Članak 5.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

a) *OPG* je organizacijski oblik gospodarskog subjekta poljoprivrednika fizičke osobe koji radi stvaranja dohotka samostalno i trajno obavlja djelatnost poljoprivrede i s njom povezane dopunske djelatnosti, a temelji se na korištenju vlastitih i/ili unajmljenih proizvodnih resursa te na radu, znanju i vještinama članova obitelji

b) *djelatnost poljoprivrede* obuhvaća bilinogojstvo, stočarstvo i s njima povezane uslužne djelatnosti sukladno skupinama 01.1, 01.2, 01.3, 01.4, 01.5 i 01.6 Nacionalne klasifikacije djelatnosti

c) *pomoćne djelatnosti u poljoprivredi* obavljaju se korištenjem, obradom i održavanjem zemljišta, uzgojem, žetvom ili berbom bilja, držanjem i/ili uzgojem te korištenjem stoke, a obuhvaćaju proizvodne djelatnosti radi proizvodnje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (navedenih u Uredbi (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (SL L 347, 20. 12. 2013.), osim proizvoda iz Priloga I. dijelova II. i XI. te Uredbe ili uslužne djelatnosti uključujući pripremu, pakiranje, transport, skladištenje i/ili promet tih proizvoda te usluživanje i iznajmljivanje

d) *dopunske djelatnosti na OPG-u* su proizvodne i uslužne djelatnosti povezane s poljoprivredom koje omogućuju bolje korištenje proizvodnih kapaciteta te bolje korištenje znanja, vještina i rada članova OPG-a

e) *zemljište* podrazumijeva poljoprivredno zemljište sukladno posebnom propisu kojim se uređuje poljoprivredno zemljište

f) *stoka* podrazumijeva domaće životinje u stočarskoj proizvodnji sukladno posebnom propisu kojim se uređuje stočarstvo

g) *obiteljsko kućanstvo* čine bračni drugovi, izvanbračni drugovi, osobe u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu, kao i njihova djeca te druge osobe koje zajedno žive u istom kućanstvu, privređuju, odnosno ostvaruju prihode na drugi način i troše ih zajedno

h) *članovima obitelji* smatraju se bračni drugovi, izvanbračni drugovi, osobe u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu, krvni srodnici u pravoj liniji (djedovi i bake, roditelji, djeca, unuci i praunuci) i njihovi bračni drugovi, izvanbračni drugovi, osobe u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu; krvni srodnici u pobočnoj liniji (braća i sestre te njihovi potomci, braća i sestre oca i majke te njihovi potomci) i njihovi bračni drugovi, izvanbračni drugovi, osobe u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu, srodnici po tazbini (roditelji supružnika, braća i sestre supružnika te njihovi potomci) i njihovi bračni drugovi, izvanbračni drugovi, osobe u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu; pastorčad i posvojenici i njihovi bračni drugovi, izvanbračni drugovi, osobe u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu; korisnik udomiteljstva kojem fizička osoba pruža uslugu udomiteljske skrbi ili osoba koju je ta fizička osoba dužna uzdržavati odnosno osoba s kojom ta fizička osoba živi kao bračni drug, izvanbračni drug, osoba u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu

i) *nositelj OPG-a* je izabrani član OPG-a koji je nositelj prava i obveza OPG-a, a u svojstvu odgovorne osobe predstavlja i upravlja OPG-om

j) *ekonomska veličina poljoprivrednoga gospodarstva* iskazuje se kao standardni ekonomski rezultat – SO vrijednost za Standardni prinos (SO od engleskog Standard output) i označava ukupni standardni ekonomski rezultat poljoprivrednoga gospodarstva, a izračunava se prema međunarodnoj metodologiji – FADN kalkulatoru kojim se računa standardni ekonomski rezultat SO tipologije poljoprivrednih gospodarstava Europske unije sukladno odredbama Provedbene uredbe Komisije (EU) 2015/220 od 3. veljače 2015. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1217/2009 o uspostavi sustava za prikupljanje knjigovodstvenih podataka o prihodima i poslovnim aktivnostima poljoprivrednih gospodarstava u Europskoj uniji (SL L 46, 19. 2. 2015.).

(2) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i na ženski rod.

II. NADLEŽNA TIJELA I INSTITUCIONALNA PODRŠKA

Nadležno i provedbeno tijelo

Članak 6.

(1) Nadležno tijelo za provedbu ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona je ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

(2) Provedbeno tijelo u provedbi ovoga Zakona je Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (u daljnjem tekstu: Agencija za plaćanja) osnovana posebnim propisom.

Institucionalna i administrativna podrška

Članak 7.

(1) Agencija za plaćanja vodi Upisnik OPG-ova kao javnu službenu evidenciju u elektroničkom obliku koja sadržava vjerodostojne i ažurirane podatke o subjektima upisa, fizičkim osobama u organizacijskom obliku OPG-a za koje je upis u Upisnik OPG-ova propisan ovim Zakonom.

(2) Agencija za plaćanja u okviru prenesenih javnih ovlasti sukladno ovom Zakonu kao jedinstveno javno tijelo vodi upravni postupak vezan uz upis OPG-a u Upisnik OPG-ova te obavlja i druge upravne i administrativne poslove radi evidentiranja podataka o OPG-u u Upisnik OPG-ova.

(3) Agencija za plaćanja rješava u provedbi postupka iz stavka 2. ovoga članka na temelju podnesenog zahtjeva za upis u Upisnik OPG-ova (u daljnjem tekstu: zahtjev za upis) koji predstavlja obrazac s propisanim prilozima i dokazima na temelju kojih se provode potrebna evidentiranja podataka o OPG-u sukladno ovom Zakonu.

(4) Agencija za plaćanja u upravnom postupku iz stavka 2. ovoga članka rješava o upisu u Upisnik OPG-ova, odjavi iz Upisnika OPG-ova, upisu, promjeni ili brisanju dopunske djelatnosti OPG-a, upisu ili promjeni statusa OPG-a, upisu ili promjeni nositelja OPG-a, upisu, odjavi ili promjeni članova OPG-a, upisu ili promjeni sjedišta OPG-a, upisu ili promjeni izdvojenog pogona / proizvodne jedinice OPG-a u Upisniku OPG-ova te donosi rješenje kojim se traženi upis u Upisnik OPG-ova ili pojedina promjena odobrava ili odbija, odnosno na temelju podnesenog zahtjeva izdaje Izvod o podacima koji se vode u Upisniku OPG-a.

(5) Protiv rješenja Agencije za plaćanja može se izjaviti žalba Ministarstvu.

(6) Obrazac zahtjeva i potrebne dokaze koji se prilažu uz zahtjev za upis iz stavka 3. ovoga članka pravilnikom će propisati ministar nadležan za poslove poljoprivrede (u daljnjem tekstu: ministar).

Programska podrška

Članak 8.

(1) Upisnik OPG-ova namijenjen je ostvarivanju načela pravne sigurnosti između države i pojedinca te pojedinca prema trećim osobama o činjenicama koje su predmetom upisa, a prema načelu javnosti pojedini podaci su javni.

(2) Agencija za plaćanja unosi i evidentira podatke u Upisnik OPG-ova, a podaci se objedinjavaju u središnjoj bazi podataka Upisnika poljoprivrednika koja se vodi sukladno zakonu kojim se određuju ciljevi i mjere poljoprivredne politike te su njezin sastavni dio i mogu se koristiti kao dio provedbe integriranog administrativnog i kontrolnog sustava (IAKS).

(3) Oblik i način vođenja Upisnika OPG-ova, sadržaj podataka iz Upisnika OPG-ova koji se javno objavljuju te sadržaj podatka iz Upisnika OPG-ova čije se korištenje u personaliziranom i depersonaliziranom obliku omogućuje za službeno korištenje drugim javnim tijelima te jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i/ili lokalnim akcijskim grupama za potrebe lokalnih i regionalnih strategija i planiranje projekata, pravilnikom će propisati ministar.

III. UVJETI ZA OBAVLJANJE GOSPODARSKE DJELATNOSTI POLJOPRIVREDE

Opći uvjeti obavljanja djelatnosti OPG-a

Članak 9.

(1) Fizička osoba koja ima prebivalište na teritoriju Republike Hrvatske može radi ostvarivanja dohotka ili dobiti proizvodnjom i prodajom proizvoda ili pružanjem usluga na tržištu obavljati samostalno gospodarske djelatnosti poljoprivrede u organizacijskom obliku OPG-a sukladno odredbama ovoga Zakona.

(2) Fizička osoba koja ima prebivalište na teritoriju druge države članice Europske unije ili potpisnice Sporazuma o europskom gospodarskom prostoru te Švicarske Konfederacije, ako ima pravo korištenja proizvodnih resursa na teritoriju Republike Hrvatske, može u Republici Hrvatskoj obavljati gospodarsku djelatnost poljoprivrede u organizacijskom obliku OPG-a sukladno odredbama ovoga Zakona.

(3) Fizičke osobe iz stavaka 1. i 2. ovoga članka moraju biti upisane u Upisnik OPG-ova sukladno odredbama ovoga Zakona.

Trajanje obavljanja djelatnosti OPG-a

Članak 10.

(1) Trajno obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede iz članka 5. stavka 1. točaka b), c) i d) ovoga Zakona (u daljnjem tekstu: gospodarske djelatnosti poljoprivrede) u organizacijskom obliku OPG-a podrazumijeva samostalno obavljanje tih djelatnosti unutar jedne kalendarske godine neovisno o budućem trajanju.

(2) Neovisno o sezonskom karakteru poljoprivrede, organizacijski oblik i/ili status OPG-a ne može se stjecati radi sezonskog obavljanja pojedinih poljoprivrednih djelatnosti.

Proizvodni resursi

Članak 11.

(1) Uvjet za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede u organizacijskom obliku OPG-a je posjedovanje i korištenje proizvodnih resursa u poljoprivredi, i to zemljišta za bilinogojstvo odnosno posjedovanje stoke za stočarstvo odnosno posjedovanje i raspolaganje potrebnim proizvodnim resursima i/ili korištenje stručnih znanja i/ili vještina ako su propisani za pojedinu djelatnost.

(2) Proizvodnim resursima, osim onih navedenih u stavku 1. ovoga članka, osobito se smatraju: zemljište, nasadi, stoka, zgrade za stoku, pomoćne zgrade, skladišta, objekti za proizvodnju u zaštićenom prostoru, objekti s opremom za čuvanje, skladištenje, preradu i pakiranje, objekti za prodaju, objekti za boravak i usluge, poljoprivredna mehanizacija, priključni, radni i drugi strojevi, uređaji, alati i oprema, transportna sredstva, rad, stručna znanja i vještine.

(3) Proizvodni resursi iz stavaka 1. i 2. ovoga članka za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede mogu biti u vlasništvu, posjedu, zakupu, koncesiji, najmu, odnosno korištenju nositelja OPG-a i/ili članova OPG-a.

Korištenje proizvodnih resursa

Članak 12.

(1) OPG kao organizacijski oblik mora radi osiguravanja sljedivosti poljoprivrednih proizvoda obavljati gospodarsku djelatnost poljoprivrede korištenjem proizvodnih resursa koji su upisani u Upisnik OPG-ova.

(2) OPG je dužan u Upisnik OPG-ova upisati vlastite ili unajmljene proizvodne resurse kojima raspolažu nositelj OPG-a i/ili članovi OPG-a temeljem vlasništva, posjeda, suglasnosti ili ugovornog odnosa.

(3) Ako je za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede OPG-u potreban proizvodni/radni prostor, OPG može obavljati samo onu djelatnost za koji nositelj OPG-a i/ili pojedini član OPG-a ima dokaz o pravu korištenja prostora.

(4) Prostor, oprema i sredstva potrebna OPG-u za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede moraju udovoljavati minimalnim tehničkim i ostalim uvjetima koji se odnose na obavljanje pojedine djelatnosti, a OPG je odgovoran za primjereno održavanje elektroenergetske opreme, uređaja i instalacija koje koristi za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede te za njihovu tehničku ispravnost u skladu s posebnim propisima.

(5) OPG može pojedine gospodarske djelatnosti poljoprivrede obavljati u stambenim ili radnim prostorijama kojima raspolaže OPG.

(6) Obrazac popisa proizvodnih resursa koji se moraju upisati u Upisnik OPG-ova i dokaze o njihovu raspolaganju koji se podnose prilikom upisa u Upisnik OPG-ova pravilnikom će propisati ministar.

Posebni uvjeti za obavljanje dopunske djelatnosti OPG-a

Članak 13.

(1) Fizička osoba iz članka 9. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona može u organizacijskom obliku OPG-a obavljati sljedeće dopunske djelatnosti:

– proizvodnju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda na OPG-u

– proizvodnju neprehrambenih proizvoda i predmeta opće uporabe na OPG-u

– pružanje ugostiteljskih, turističkih i ostalih usluga na OPG-u i

– pružanje ostalih sadržaja i aktivnosti na OPG-u.

(2) Detaljan pregled dopunskih djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka koje se mogu obavljati na OPG-u, s popisom zanimanja tradicijskih obrta i vještina potrebnih za obavljanje pojedine dopunske djelatnosti te dokaze o ispunjavanju uvjeta za obavljanje dopunskih djelatnosti na OPG-u koji se podnose prilikom upisa u Upisnik OPG-ova pravilnikom će propisati ministar.

Odabir dopunskih djelatnosti OPG-a

Članak 14.

(1) OPG može dobrovoljno odabrati i u Upisnik OPG-ova upisati jednu ili veći broj dopunskih djelatnosti iz članka 13. ovoga Zakona ako za njih ispunjava propisane uvjete.

(2) OPG može obavljati samo one gospodarske djelatnosti poljoprivrede, odnosno samo one dopunske djelatnosti OPG-a za koje ispunjava propisane uvjete i koje ima upisane u Upisnik OPG-a sukladno odredbama ovoga Zakona.

(3) OPG može radi boljeg iskorištenja resursa za upisane dopunske djelatnosti iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona u dijelu proizvodnje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda na OPG-u te pružanja ugostiteljskih usluga na OPG-u s drugim OPG-ovima sklapati ugovore o zajedničkoj proizvodnji.

IV. OBILJEŽJA OPG-a

Odabir organizacijskog oblika OPG-a

Članak 15.

(1) Fizička osoba koja zbog samostalnog obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede ima ekonomsku veličinu gospodarstva veću od kunske protuvrijednosti izražene u stranoj valuti od 3000 eura i/ili koja je po osnovi obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit sukladno posebnim propisima, ako odabere organizacijski oblik OPG-a, mora se upisati u Upisnik OPG-ova sukladno ovom Zakonu.

(2) Fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka može odabrati organizacijski oblik OPG-a za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede kao glavne ili dopunske djelatnosti, odnosno odabrati zanimanje poljoprivrednik kao glavno ili dodatno zanimanje sukladno uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(3) Fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka ako je obvezno osigurana po drugoj osnovi, može odabrati organizacijski oblik OPG-a za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede kao dodatnog zanimanja sukladno uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(4) Fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka ne može istodobno imati prijavljen obrt za obavljanje poljoprivredne djelatnosti prema posebnom zakonu i OPG prema ovom Zakonu.

Izuzeće od organizacijskog oblika OPG-a

Članak 16.

(1) Fizička osoba koja se bavi poljoprivredom u organizacijskom obliku OPG-a, a nije se sukladno članku 15. stavku 1. ovoga Zakona obvezna upisati u Upisnik OPG-ova, upisuje se u Upisnik poljoprivrednika koji vodi Agencija za plaćanja sukladno zakonu kojim se određuju ciljevi i mjere poljoprivredne politike.

(2) Agencija za plaćanja obavlja upis i evidentira svaku promjenu u Upisniku poljoprivrednika iz stavka 1. ovoga članka rješenjem sukladno zakonu kojim se određuju ciljevi i mjere poljoprivredne politike.

(3) Ako fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka tijekom kalendarske godine ostvari ekonomsku veličinu gospodarstva veću od kunske protuvrijednosti izražene u stranoj valuti od 3000 eura ili ako postane obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit ili ako dobrovoljno odabere organizacijski oblik OPG-a i pripadajući status jer se namjerava u idućoj kalendarskoj godini baviti gospodarskom djelatnosti poljoprivrede u ekonomskoj veličini gospodarstva većoj od kunske protuvrijednosti izražene u stranoj valuti od 3000 eura, mora do 15. lipnja iduće kalendarske godine podnijeti zahtjev za upis u Upisnik OPG-ova sukladno ovom Zakonu.

Odabir i promjena statusa OPG-a

Članak 17.

(1) Status OPG-a obvezno se odabire pri upisu u Upisnik OPG-ova.

(2) Ovisno o dopunskim djelatnostima OPG može odabrati jedan od sljedećih statusa:

a) OPG za proizvodnju koji obavlja gospodarsku djelatnost poljoprivrede obradom zemljišta, uzgojem bilja i/ili držanjem i uzgojem stoke

b) OPG za proizvodnju i preradu koji obavlja gospodarske djelatnosti poljoprivrede obradom zemljišta, uzgojem bilja i/ili držanjem stoke te pruža s poljoprivredom vezane dopunske djelatnosti proizvodnje vlastitih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda temeljem ispunjavanja uvjeta za dopunske djelatnosti OPG-a

c) OPG za proizvodnju i usluge koji obavlja gospodarske djelatnosti poljoprivrede obradom zemljišta, uzgojem bilja i/ili držanjem stoke te pruža uslužne dopunske djelatnosti u poljoprivredi i izvan nje temeljem ispunjavanja uvjeta za dopunske djelatnosti OPG-a ili

d) OPG za proizvodnju, preradu i usluge koji obavlja gospodarske djelatnosti poljoprivrede obradom zemljišta, uzgojem bilja i/ili držanjem stoke te pruža s poljoprivredom vezane dopunske djelatnosti proizvodnje vlastitih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i pruža uslužne dopunske djelatnosti u poljoprivredi i izvan nje temeljem ispunjavanja uvjeta za obavljanje dopunske djelatnosti OPG-a.

(3) Status OPG-a može se mijenjati odabirom većeg ili manjeg broja dopunskih djelatnosti sukladno članku 14. ovoga Zakona.

(4) Odabirom statusa OPG-a iz stavka 2. ovoga članka preuzimaju se obveze i stječu se prava koja su propisana odredbama ovoga Zakona te zakona kojim se određuju ciljevi i mjere poljoprivredne politike.